

Menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytið
skrifstofa menningar og skapandi greinar
mnh@mnh.is
Vegna erindis á samráðsgátt stjórnvalda

Reykjavík 22. september 2025

Efni: Umsögn um Mál nr. S-165/2025 birt á samráðsgátt stjórnvalda “Áform um breytingu á lögum um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi”

Vísað er til birtingar máls á samráðsgátt stjórnvalda nr. S-165/2025: “Áform um breytingu á lögum um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi”. Eins og fram kemur bíður veigameiri endurskoðun laganna starfshóps en nokkrar breytingar eru kynntar í framlögðu áformaskjali.

Í þessu erindi er einkum bent á mikilvægi þess að gæta að meðferð hugtaka og orðfæris í tillögu í þriðja tölulið þar sem lagt er til að “sett verði skilyrði um að aðaltökutímabil verkefnis skuli hefjast innan 12 mánaða frá útgáfu vilyrðis um endurgreiðslu” en hefjist aðaltökutímabil innan þess tímaramma falli vilyrðið sjálfkrafa úr gildi.

Í 5. gr. gildanda laga nr. 43/1999 er vísað til þrískiptingar framleiðslustiga kvikmynda þar sem vinnsluþættir tengjast “undirbúningstímabili, aðalframleiðslutímabili eða eftirvinnslutímabili framleiðslu.”

Gæta þarf að því að aðalframleiðslutímabil og aðaltökutímabil er ekki nauðsynlega einn og sami hluturinn. Sé skýlaus krafa gerð um hefðbundna tökudaga til að marka upphaf framleiðslutímabils er í raun lokað á verkefni sem byggja einvörðungu eða mestmegnis á stafrænum vinnsluþáttum.

Þá er vakin athygli á að til þessa hefur íslenska endurgreiðslukerfið heimilað að verkefni hljóti endurgreiðslu sem hafa eingöngu falið í sér framleiðslu með aðferðum “animation” eða VFX, sem krafa um tökudaga myndi taka fyrir yrði orðalag með þeim hætti sem kynnt er í áformaskjalinu.

Því er bent á mikilvægi þess að orðalag og hvatar kerfisins verði ekki með þeim hætti að hamla hagnýtingu tæknilausna sem þar sem mesti vaxtarbroddur alþjóðlegrar kvikmyndagerðar liggur – og alþjóðleg samkeppni um störf er mikil. Þá má nefna að þau störf sem skapast við slíkar framleiðsluaðferðir hafa samlegð við aðra stafræna myndvinnslu s.s. í tölvuleikjageiranum og dýpka vinnumarkað fyrir hagvaxtadrifið nýsköpunarhagkerfi með heilsársstörfum.

Þá má í þessu samhengi einnig vísa til þess sem segir í áformaskjalinu að markmið breytinga á löggjöf sé að færa endurgreiðslukerfið nær því sem þekkist í sambærilegum kerfum erlendis. Í því samhengi er bent á að í endurgreiðslukerfum Evrópu hefur þróunin frekar verið á þá lund að hvatar kerfanna styðja betur við stafræna myndvinnslu og eftirvinnslu kvikmynda, frekar en að undanskilja, eða hampa öðrum framleiðsluþáttum sérstaklega.

Nefna má dæmi um nýlegar breytingar í endurgreiðslukerfum Evrópu (sjá dæmi í viðauka að neðan) þar sem kerfi bjóða aukningu eða hækkun endurgreiðsluhlutfalls ef stafræn myndvinnsla er innifalin í verkefnum, eða hið minnsta tryggja að verkefni sem eingöngu feli í sér VFX séu að fullu gjaldgeng til að njóta endurgreiðslu. Því er sú ábending gerð hér á þessu stigi að taka tillit til þessar alþjóðlegu þróunar, sé ætlunin að gera íslenska kvikmyndagerð samkeppnishæfa og endurgreiðslukerfið líkt því sem tíðkast annarsstaðar.

Þá er einnig bent á – sem mun e.t.v. frekar falla undir markmið þess starfsóps sem verður skipaður – að fella niður ákvæði um að lágmarksfjöldi tökudaga sé settur sem skilyrði fyrir að verkefni geti hlotið 35% endurgreiðslu. Fjárhæðarmörk geta náð sömu heildaráhrifum varðandi umfang verkefna – án þess að loka á VFX verkefni sem er atvinnugrein sem stjórnvaldsmarkmið við mótun hvata í endurgreiðslukerfum Evrópu reyna fremur að styðja en hamla.

f.h. RVX Productions ehf.
Sigurður Ólafsson, stjórnarformaður

Viðauki – dæmi um VFX og eftirvinnsluákvæði í endurgreiðslukerfum Evrópu:

Dæmin að neðan sýna að ekki er hefð fyrir öðru en að stafræn myndvinnsla og „animering“ sé talin fullgild framleiðsluaðferð sem uppfylli skilyrði endurgreiðslu. Þá er það frekar frávik að krafa sé gerð um tökudaga – og að aukning / viðbót endurgreiðslu sé háð tökudögum.

Frakkland: TRIP (Tax Rebate for International Productions)

Grunnur: 30% endurgreiðsla af gjaldgengum framleiðslukostnaði í Frakklandi. Verkefni þurfa að standast menningarpróf.

VFX ákvæði: 40% endurgreiðsla er VFX útgjöld í Frakklandi fara yfir €2 milljónir (þ.e. 10% aukning fyrir VFX verkefni í endurgreiðslu). Þegar VFX marki er náð, gildir 40% endurgreiðsla fyrir verkefnið í heild – þ.e. áhersla lögð á að ná í VFX verkefni sem lyfta þá heildinni.

Spánn: international production rebate (ríki og héruð)

Meginland Spánar/ríki: 30% af fyrstu €1 milljón, 25% eftir það með hámark á verkefni. Gjaldgengur kostnaður nær til eftirvinnslu/VFX sem unnin er á Spáni þó tókur fari fram annarsstaðar.

Kanarí/héruð: Eftirvinnslukostnaður gjaldgengur þó ekki sé notast við kvikmyndatökur í framleiðslu. Svæðisbundnir styrkir að 50% af fyrstu €1 milljón, 45% eftir það.

Belgía:

Grunnur: Skattahvatar sem innifela allan gjaldgengan framleiðslukostnað, með upp að 42% endurgreiðsluhlutfalli.

VFX ákvæði: VFX, eftirvinnsla og „animation“ að fullu gjaldgeng án þess að krafa sé gerð um tengingu við tökutímabil kvikmynda.

Tékkland:

Breyting á tékkneska kerfinu var samþykkt 1. janúar 2025:

Grunnur: Almenn endurgreiðsla nýlega hækkuð í 25% af gjaldgengum framleiðslukostnaði. Verkefni þurfa að standast menningarpróf.

VFX ákvæði: 10% aukning fyrir „animated and digitally produced projects“ hækkuð í 35%.

<https://www.filmcommission.cz/en/production-incentives/>

Ítalía: kvikmynda- og sjónvarpsskattaávilnun (Credito d’Imposta Cinema e Audiovisivo)

Grunnur: Allt að 40% skattaávilnun af gjaldgengum kostnaði sem fellur til á Ítalíu (nýlegar breytingar samræma kvikmyndir og sjónvarp; raunhlutfallið getur verið mismunandi eftir tegund verks og umsækjanda, en hámarkið er 40%).

VFX ákvæði: Ekki gerð krafa um tökudaga til að hljóta endurgreiðslu, allur eftirvinnslu og VFX kostnaður gjaldgengur í kerfinu.

Bretland (utan ESB en alþjóðlega samkeppnishæfir í VFX)

Frá og með 1. apríl 2025 tekur nýtt Audio-Visual Expenditure Credit (AVEC) gildi og inniheldur tilgreinda VFX-hækkun á endurgreiðsluhlutfalli.

Grunnur: 34% endurgreiðsla af gjaldgengum kjarnakostnaði í Bretlandi – skv. AVEC.

VFX-ákvæði: **39%** af gjaldgengum VFX-kostnaði sem unnin er í Bretlandi (þ.e. +5 prósentustig umfram grunninn). VFX-kostnaður er undanþeginn hefðbundnu reglu um að aðeins 80% gjaldgengs kostnaðar megi teljast sem stofn til endurgreiðslu; hér má því nýta 100% af VFX-starfspáttum sem er aukinn hvati fyrir VFX verkefni.

Samkeppnisleg áhrif. Markmið stjórnvalda er að styrkja VFX-klasann í London með hvatakerfum - bæði hærra % og afnámi 80% reglunnar. Bretland er með sýnilega sterkt hvatakerfi fyrir VFX og setur aukinn þrýsting á aðildarríki ESB sem nú þrýsta á framkvæmdastjórnina að viðhalda eða auka svigrúm fyrir VFX/eftirvinnslu.